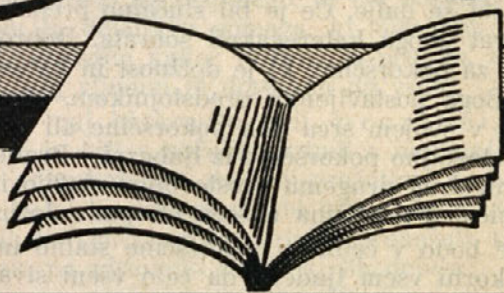

CVETJE

Letnik LII.
Ljubljana

1935 - XI.
November

P. KRIZOSTOM:

Kristus, ti si luč

*Luči nam je treba
za novemberske dni.
Luči nam je treba,
da mrak prepodi,
ki nam pije srčno kri.*

*Kristus, ti si Luč,
ki spreminjaš noč v svetlobo,
z močjo nebeške jasnine
preganjaš iz duše tegobo.*

*Nikar se ne mudi, Gospod;
tako smo vsi nebogljeni.
Tvoje luči iščemo povsod
v turobno temo potopljeni.*

*Cel božji svet smo prehodili,
kot bedni slepci smo prosili:
»Očem daj našim luč, o Bog!
Poslušaj klic najbednejših otrok!«*

*Pred tabernakelj smo prišli;
lučka večna tam brli.
Iz hostije pa žarna luč prihaja,
to luč je iz kraljestva raja.
Jezus moj — ta luč si ti.*

*Kako smo vendar blaženi,
da te imamo sredi temnih dni.*

*Gospod, ne hodi proč!
Ti veš, kako s temino boj je vroč:
Prosimo, pri nas ostani!
Luč nam svojo v mračnih dneh ohrani!*

Pokorščina in preprostost sv. Frančiška

(Nadaljevanje.)

Frančišek je šel še dalje. Če je bil slučajno predstojnik odsoten, je hotel, da manjši brat uboga kateregakoli sobrata. Dobro se je sicer zavedal, da tu ne gre za pokorščino, ki je dolžnost in katera je bila obljudljena edino le od Boga postavljenim predstojnikom, ampak da gre zato, da manjši brat goji v svojem srcu duh pokorščine ali kakor se je on izrazil, da gre za prostovoljno pokorščino iz ljubezni. »Bratje«, tako je dejal, »naj v duhu ljubezni drug drugemu prostovoljno služijo in ga slušajo. In to je prava in resnična pokorščina našega Gospoda Jezusa Kristusa.«

Še več. Da se bodo v čednosti pokorščine stalno in popolnoma vadili, naj bi bili pokorni vsem ljudem, da celo vsem stvarim. Izrečno to poudarja Frančišek v svojem testamentu o sebi in o svojih prvih učencih. »Bili smo preprosti in vsakemu podložni.« In v njegovi hvalnici pokorščine stoji pisano: »Sveta pokorščina osramoti vse čutne in mesene želje. Ona ohrani telo podložno duhu in ga napravi, da je pokorno svojemu bratu, kakor tudi vsem ljudem tega sveta; da, ne samo ljudem, ampak tudi vsem živalim krotkim in divjim, tako da lahko ž njim delajo kar hočejo, kolikor jim je to dovoljeno od Gospoda v nebesih.«

S tem, skoraj heroičnim pojmovanjem pokorščine, je Frančišek izvajal le zadnjo posledico iz svojega pojma o ponižnosti, po katerem naj bi bil on in njegovi učenci najmanjši, najbolj neznatni in najpodložnejši, da bi tako v resnici mogli biti imenovani »minores« — manjši bratje po evangeliju.

Tako neomejeno službeno razmerje s strani podložnih bratov, bi seveda moralo voditi v suženjstvo in trinoštvo, če Frančišek ne bi bil tudi razmerja predstojnikov do svojih podložnih postavil popolnoma na evangelij. Evangelij s svoje strani napravi predstojnike za podložne in služabnike podložnih ter imenuje kakršnokoli gospodstvaželjnost pagansko zlorabo oblasti. Zato določuje tudi Frančišek: Ministri in služabniki (ministri et servi) — to je namreč uradni naslov, povsem evangeljski uradni naslov predstojnikov — naj se spominjajo, kaj je rekel Gospod: »Nisem prišel, da bi se mi streglo, ampak da bi stregel...« Med brati naj se ne najde nobena mogočnost in tudi ne oblastnost, kajti kakor je dejal Gospod v evangeliju: »Vladarji paganskih narodov ravnaajo z njimi kot gospodarji, in velikaši izvršujejo nad njimi oblast.« Tako naj ne bo med brati, ampak kdorkoli hoče biti predstojnik drugih, ta naj bo njihov služabnik in hlapec in kdor hoče biti večji med njimi, naj postane manjši od njih.

To je temeljna poteza in glavna stvar pri ustavi frančiškanskega reda, da predstojniki veljajo za ministre in služabnike vseh bratov. Venomer to Frančišek poudarja. Ti izrazi se tolikokrat ponavljajo, da nihče ne more prezreti, kako veliko važnost je Frančišek na to polagal. Izrečno odklanja v drugih redovih običajne naslove predstojnikov, kakor n. pr. ime prior »prvi«. Tako je bila že za časa življenja ustanovitelja uveljavljena navada nagovarjati predstojnika celega reda kot generalnega ministra, predstojnika posameznih redovnih okrajin pa kot provincijskega ministra. Le predstojnik manjšega samostanskega okrožja se je imenoval kustos, oni posamezne redovne naselbine gvardijan. Obe imeni sta še za stopnjo nižji kakor pa imenovanje minister, ker izražajo

po svojem smislu varuha, nadzornika, malega nastavljenca, le osebnega služabnika.

Vedno znova naroča Frančišek, da se morajo predstojniki, kakor to zahteva njihovo ime, tudi v resnici obnašati kot ministri in služabniki vseh bratov. Kot pravega generalnega ministra opisuje moža, ki je vsem bratom prosto na razpolago, ki vse posluša in vsem odgovarja, ki vsem s svetom in dejanjem pomaga, ki sprejema in streže brez razločka malim in preprostim kakor velikim in učenim, in ki je, čim bolj je sam učen, toliko bolj vljuden in dostopen do vseh.

Iste lastnosti naj bi krasile tudi provincijalnega ministra. Prijazni naj bi bili v občevanju tudi z najmanjšim bratom in tako polni dobrote in dobrohotnosti, da tudi grešnikov ne bo strah, zaupati se njihovemu srcu. Polni zmernosti naj bi bili v zapovedovanju, popustljivi, če jih kdo razžali, bolj pripravljeni krivico prenašati, kakor pa oponašati. Nasprotniki napak, pa zdravniki tistih, ki jih delajo.

Za vse predstojnike velja: »Redko kedaj ukazujte pod pokorščino! Ne segajte takoj s početka po najostrejših sredstvih! Neradi segajte po meču!« Vse predstojnike opominja Frančišek: »Tisti, kateri more zahtevati pokorščino in velja za višjega, bodi kakor manjši in služabnik drugih bratov in do vsakega posameznega svojih bratov naj bo tako usmiljen, kakor bi to želel zase, če bi se nahajal v podobnem položaju. Nikar naj se ne jezi nad svojim bratom radi kake napake, temveč naj ga z vso potrpežljivostjo in ponižnostjo opomni, ter ga z ljubeznijo prenaša.« Kot dolžnost nalaga vsem predstojnikom: »Bratje, ki so ministri in služabniki drugih bratov, naj svoje brate s ponižnostjo in ljubeznijo opominjajo. Sprejemajo naj brate ljubeznivo in dobrotljivo, ter naj jim izkazujejo toliko zaupljivost, da bodo mogli z njimi govoriti in občevati kot gospodarji s svojimi hlapci, ker tako mora biti, da so ministri služabniki vseh bratov.«

Vse predstojnike, ki so tako v resnici manjši bratje svojih bratov, hoče, da jih bratje časte, da jih spoštujejo kot namestnike Kristusove, ker namreč v imenu božjem nosijo skrbi in bremena vseh in so pred obličjem božjim vredni največjega plačila. Vse blagruje: »Blagor služabniku, ki tako ponižno občuje s svojimi podložnimi, kakor da bi občeval s svojim gospodarjem.«

Tak predstojnik je bil Frančišek, kako se celo samega sebe ob smrtni uri imenuje »brata hlapčiča«. Take predstojnike srečujemo vedno zopet med frančiškovi učenci. Naj pokažemo le na en zgled, ki je svojstven za frančiškansko pojmovanje. Leta 1225 je imel za Saško biti imenovan kustos. Bl. Albert iz Pize, ki je bil tedaj provincijal Nemčije, je imel pred očmi že znanega brata Nikolaja iz Rena. Ker je pa naprej videl, da se bo ta skušal v svoji ponižnosti tej časti izogniti, se ni skušal z njim pismeno pogovoriti, temveč ga je osebno obiskal, da bi ga pregovoril, naj sprejme to službo. Brat Nikolaj je ugovarjal, da nič ne razume glede uprave in da je nemogoče, da bi on predstavljal prelata in gospoda. Provincijal ga je prijel za besedo ter mu je dejal z navideznim ogorčenjem: »Tako, tako, ti ne moreš predstavljati gospoda. Smo li mar mi, ki vršimo redovne službe, gospodje? Takoj se obtoži brat, ker si redovne službe, ki so bolj bremena in službovanja, imenoval gospodstva in prelature.« Za pokoro je zdaj moral sprejeti službo kustosa. Izvrševal je to službo z navadno ponižnostjo, tako je bil vedno prvi, če je bilo treba, v kuhinji posodo pomivati ali pa bratom noge umivati in če je moral kakemu bratu naložiti pokoro, da je sedel na tleh ali se moral bičati, je isto pokoro z vso ponižnostjo z njim vred opravljal. Pri vsem tem pa je z vso strogostjo preganjal

vsako upornost, da bi tako z dejanjem in delom pokazal, kako veliko je zlo nepokorščine in kako morajo bratje v vsej preprostosti ubogati.

To je poosebljenje frančiškanske pokorščine. Predstojniki in podložni v ponižni borbi za zadnji prostor in v tej borbi — kakor bomo še videli — združeni z vezjo prave bratovske ljubezni.

B. P.:

Zgodbica o vernih dušah

P. Valentin je odšel na oddih v prijazno gorsko vasico, kjer je župnikoval njegov bivši katehet in dobrotnik, ki mu je z besedo in z dejanjem pripomogel do duhovniškega in redovniškega poklica. Prihod kateregakoli duhovnika je za vaščane dogodek, ki jih več ali manj spravi iz ravnovesja. Tako je bilo tudi v naši župni cerkvi naslednji dan nekoliko več molilcev kot navadno. Gospod župnik je maševal pri stranskem oltarju, običajno službo božjo pa je vršil p. Valentin. Pustimo njemu samemu besedo.

K sv. obhajilu je pristopilo tisti dan nekaj žena in otrok. Med temi sem zagledal tudi starega sivolasega moža, čigar obličje je izražalo nekaj nadzemskega, ko je zrl z živo vero, z velikim spoštovanjem in z iskreno ljubeznijo na sveto hostijo, dokler mu je nisem položil na jezik. Bil sem ginjen, saj sem se srečal z evharistično dušo, ki na vsakega vernega človeka napravi in mora napraviti globok vtis.

Moja zahvala po sv. maši je bila daljša kot navadno. A kako sem se začudil, ko sem pri odhodu iz cerkve zagledal starega moža še vedno klečati na prejšnjem mestu. Molek je imel ovit okoli roke, katerega pa ni molil. Njegov pogled je bil obrnjen na tabernakelj. Mene ni niti opazil. Z vsa svojo dušo je bil zatopljen v evharističnega Boga.

Po zajtrku sem odšel v bližnji gozd, da sam zmolim svoj brevir in se okrepečam v svežem gorskem zraku. Čez dobro uro se vrnem in izvem, da je bil gospod župnik odšel previdet umirajočega. Sklenil sem, da odpravim uro molitve pred Najsvetejšim. V svoje veliko začudenje najdem svojega starega znanca še vedno nepremično klečati na istem mestu. Nekaj časa sva molila skupno. Ko je odbila $\frac{3}{10}$, se je mož dvignil in mirno zapustil cerkev.

Nisem mogel drugače kot, da so se moje misli pečale s starim možem, ki kot preprost kmetovalec prav gotovo ni študiral, ni čital raznih duhovnih knjig, ni poznal kake posebne asketične izobrazbe in vendar je tri ure, ne da bi bil rabil knjižico ali molek s tako izredno zbranostjo molil Jezusa v najsvetejšem Zakramentu. Priznati moram, da sem duhovnik, da z vsa dušo ljubim Gospoda, a tri ure take molitve pred tabernakljem pa skoraj ne zmorem.

Po končani molitveni uri, hitro poiščem gospoda župnika, da zado-
stim svoji radovednosti. Ta se nasmehne in pravi: »Vedel sem, da me boš vprašal. To je Jože s Hriba, ki vsak dan premoli tri cele ure pred najsvetejšim Zakramentom in vsak večer ga pride počastit še za pol ure.« Ali pa ima toliko časa na razpolago,« vprašam začudeno. »Če ga nima, si ga pa vzame,« odgovori gospod župnik. Ima veliko posestvo, ki ga vzorno oskrbuje s svojo sestro. Je kakor drugi sv. Izidor in ima prav takšen božji blagoslov. »In koliko časa živi ta mož tako življenje?« »O, že veliko let,« odvrne g. župnik, »in ko je izšel dekret Pija X., pristopi tudi redno vsak dan z velikim veseljem k sv. obhajilu. Vesel sem, da ga imam v svoji fari, kajti njegova molitev in njegov zgled prinašata blagoslov vsem mojim faranom.« »Ali je bil vedno tak« nehote vprašam. »Nikako,« pravi go-

spod župnik, »naj ti povem njegovo zgodbo tako, kot mi jo je pripovedoval Jože sam. Razmere v moji župniji so ti tuje, obljubiti mi pa tudi moraš, da boš molčal, dokler mož živi.« »Prav rad,« in molče ponudim župniku desnico. Ta nadaljuje: »Jože je postal velik častilec najsvetejšega Zakramenta po neki stavi. Takole mi je pripovedoval: »V svojih mladih letih sem bil vojak. Molil nisem posebno rad. Bil sem srednje vrste veren človek. V cerkev sem hodil, ker je bila to moja dolžnost. Imel sem dobre bogaboječe starše. Poštenje je več vredno, kot vsi zakladi sveta, je naju s sestro učil moj oče. Mati je vedno naročala, da ne smeva nikoli pustiti reveža brez božjega daru od hiše, da morava podpirati cerkev, da bo dostojno bivališče Boga samega, da morava večkrat dati za sv. mašo tako v sreči, kot v nesreči in da vsak krivičen dinar deset pravičnih sne. Ne sestra ne jaz se nisva poročila, zato gospodariva še danes sama. Lastna skušnja je naju naučila, da so nauki najinih staršev zlatonosni in da prinašajo srečo in blagoslov. Vzgojena sva bila pametno. Strahov nisva poznala. Vedela sva, da je Gospod Bog gospodar živih in mrtvih in nihče drugi in ne strah ne mrtvi ne hudobni duh ne more škodovati človeku, ki ima čisto vest, tudi če bi moral stokrat opolnoči na pokopališče.

Nisem imel še treh križev, ko sem konec meseca avgusta gnal na semenj dva para volov. Prodal sem dobro, kupil druga dva para, pa mi je še ostalo dokaj cvenka v žepu. Bil sem dobre volje in obstal pri bližnji krčmi, da si privoščim polič vina. Našel sem mnogo starih znancev, ki so se vračali tudi s sejma in kmalu smo bili v živahnem pogovoru. Mimogrede je nekdo omenil staro zgodbo o duhovih in strahovih, ki se je nekoč baje dogodila v sosedni župniji. Odločno sem ga zavrnil, da sem že veliko in ob vsaki uri bil ponoči na cesti in na samem, pa še nikoli nisem videl nič podobnega. Za odgovor sem dobil prezirljiv smeh, češ, zanikati je lahko v gostilni pri čaši vina. »Stavim,« pravi dotični, »da si ne upaš biti v cerkvi od 10. ure pa do 2. ure po polnoči v noči med praznikom Vseh svetnikov in Vernih duš.« To me je razdražilo. Pomolim mu desnico rekoč: »Staviva če hočeš sodček piva.« »Pa staviva,« pravi moj znanec, zanesem se nate, da boš mož beseda. Če ne boš zbežal iz cerkve, ti pošljem denar za pivo jaz, če ne pa ti meni.« »Velja,« odvrnem jaz,« ter se obrnem k ostalim možem, »samo da nihče ne izve o tej stvari, drugače mi bo gospod župnik še levite bra.«

Na poti domov me je v duši nekaj težilo, ker sem mislil, da se to pravi, norčevati se iz božjih reči, a preklicati stave nisem mogel in tudi ne hotel. Bal se nisem ničesar, ker nisem verjel, da hodijo verne duše nazaj, da delajo pokoro tam, kjer so grešile. Možje, ki so bili pri najini stavi, so trdno molčali in tiho čakali konca.

Ker sem spal na skednju, tudi sestri ni bilo treba ničesar povedati. Na večer pred dnevom Vernih duš smo odmolili tri roženvence, enega za verne duše, drugega za starše in tretjega za prijatelje in znance. V jutranjih urah pa smo molili še enega za umrle dobrotnike. Kako vesel bom jutri zjutraj, ko bo ta nespametna stava že končana, sem si mislil in odšel k počitku, a le za tako dolgo, da je pospala vsa hiša. Potem pa sem zlezal tiho kakor tat iz skednja in se napotil proti cerkvi.

Brez težave sem našel ključ in vstopil v svetišče, ki je bilo temno, le večna lučka je skrivnostno obsevala tabernakelj. Naredil sem poklon po vseh predpisih natančno in spoštljivo, pokleknil v zadnjo klop ter začel moliti rožvenec. V cerkvi je vladala popolna tihota, le cerkvena ura je monotono tikala svoj tik, tak. Ko je bila prvokrat, sem spoznal, da sem prišel nekoliko prezgodaj. Nič ne dé, sem si mislil, bom zato več molil. Proti polnoči se me poloti neka čudna utrujenost. Ni me zeblo in tudi

zaspan nisem bil. Bilo mi je, kakor da mi hoče ohrometi vse telo pred nečem neznanim in tujim. Hitro vstanem, stopim po cerkvi gor in dol in s tipanjem dospem do vrat, ki vodijo na kor. Bom bolje videl, si mislim in poklekнем v prvo klop, s katere sem pregledal precejšnji del svetišča. Komaj sem zmolil desetinko roženvenca, se me zopet polasti ona čudna ohromelost. Zaspan nisem bil, gledal sem okrog sebe, a ko sem hotel vstati, sem spoznal, da ne morem. V istem hipu bije ura polnoči. Pozorno sem pogledal proti velikemu oltarju in videl, da gore vse sveče in v tej polsvetlobi sem spoznal, da je cerkev polna ljudi. Za razmišljanje ni bilo več časa. Že sem zagledal duhovnika stati na prižnici. Njegov obraz je zabrisala senca, zato ga nisem mogel spoznati. Govoril je počasi, razločno, ne preveč glasno, pa vendar tako, da sem razumel vsako besedo. »Kaj pa je povedal,« ga vprašam skoraj nestrpnno. »O, prav kratko! Govoril je: »Moje ljube, uboge duše v vicah! Danes smo se tukaj zbrali z dovoljenjem božjega Jezusovega Srca, ki naj bo hvaljeno in češčeno vekomaj!« Postal je nekoliko in vsi ljudje v cerkvi so sicer bolj tiho, skoro z ihtečim glasom, a z vso iskrenostjo odgovorili: »Hvaljeno in češčeno bodi vekomaj!« Duhovnik je nadaljeval: — Mi se hočemo pokoriti in zadostiti, da smo najsvetejši Zakrament, ki naj bo hvaljen in češčen vekomaj! — in s tihim ihtenjem nadvse prisrčno je ponovila vsa cerkev: »ki naj bo hvaljen in češčen vekomaj!« In zopet je govoril duhovnik: — da smo v življenju vse premalo častili, spoštovali in ljubili Jezusa v najsvetejšem Zakramentu, ki naj bo hvaljen in češčen vekomaj! O, jokajte z menoj uboge duše v vicah!« In komaj je to izpregovoril, je začel jokati sam in ž njimi, ne glasno, marveč tiho, skrivnostno so zajokale vse duše, ki so bile zbrane v cerkvi.

Čez nekaj časa pa je zopet molil: »Hvaljen in češčen bodi Jezus Kristus v najsvetejšem Zakramentu zdaj in vekomaj!« In zopet je odmevalo po cerkvi: »Hvaljen in češčen bodi Jezus Kristus v najsvetejšem Zakramentu zdaj in vekomaj!« Tako je molil desetkrat, potem jokal in zopet znova začel.

Jaz sem molil ž njim z vso dušo. Toda tisti tihi skrivnostni jok, katerega mi ni moči popisati, mi je rezal dušo. Bal se nisem, saj ob iskreni molitvi se vedno čuti Gospodova bližina. Vendar je bila moja duša prenovljena, razorana. Spoznal sem, da sem vse premalo častil Jezusa v najsvetejšem Zakramentu in sklenil sem, da se poboljšam. Ko tako razmišljam, bije ura, katere dotlej nisem slišal. Pogledam po cerkvi, bila je zopet temna in prazna. Malo strah me je hotelo biti, pa sem se spomnil Jezusa v presveti Evharistiji in sem si mislil — pri Jezusu se ti ne bo zgodilo ničesar hudega. Tudi ohromelost je izginila. Vstal sem z lahkoto. Vendar sem ostal še v cerkvi do določene ure. Od takrat pa sem začel živeti in moliti tako, kot živim in molim danes.«

Tako je pripovedoval Jože. »Ali mu niste rekli, gospod župnik, da so bile to le sanje?« »Seveda sem mu povedal, toda mož se ni dal prepričati. Rekel je, da dobro ve razločevati sanje od resničnega doživetja tiste noči. Nisem se hotel prerekati ž njim, saj so božjemu Usmiljenju mogoča vsa sredstva, da pokaže veličino svojega bivanja v najsvetejšem Zakramentu in da si pridobi duš, ki bi ga tu na zemlji častile in živele njemu podobno sveto, evharistično življenje. — In Jože je bil zares taka duša.

Če imaš opravka z razburjenim človekom, ne pomaga ne vročina ne mraz, temveč samo mir.

Wibbelt.

Ugovor je sladilo zabave; varčevati pa je treba z vsakim sladilom.

Wibbelt.

Ko je Marija romala ...

(Konec.)

Po Dunajski cesti je vozil avto karmoči počasi, radi ogromne množice, ki se je počasi počasi razhajala. Vsak je hotel še enkrat videti milostno sliko od blizu, vsak si je hotel še vtisniti Njen obraz v spomin. Ne-prestano je deževalo cvetje pred njeno sliko, neprestano so ga zopet ljubeče roke jemale za spomin: tako drag in tako ljub. Parkrat smo se morali prav dobesedno ustaviti, ljudje nas niso pustili naprej. Pri železniškem prelazu je spreved krenil na Bleiweisovo cesto in potem na Celovško proti Gorenjski.

Pri mitnici me je prevzel prizor, ki ga ne bom mogel pozabiti. Postarna žena, po licu jo poznam iz cerkve, že močno sklonjena je šla v spremstvu svojega sina in vnukov po cesti, ko pa začuje klice množice, stopi kar preko ceste do avtomobila, vidim da jo zadržujejo, ona se ne meni za to, pač pa glasno zakliče: »Pustite me, stara sem in kmalu bom umrla, k njej pa nikoli več ne morem.« Nato se je naslonila na avto in gledala s toliko ljubeznijo to milostno sliko, da tega ni mogoče popisati.

Na vsej poti od Ljubljane do Št. Vida so stali ob cesti romarski vozovi, lepo z zelenjem in cvetjem okrašeni, ljudje v narodnih nošah pa na vozovih kleče in med petjem ponarodelih nabožnih pesmi pričakujejo, kdaj pride mimo milostna Mati. Ker se že narahlo mračni, prižigajo na oknih luči, ob poteh drže otroci plapolajoče svečke, po nekod so napravile družine, ki imajo hišo bolj od ceste, tik ob cesti družinski oltarček, da jo tam pričakajo, mož, žena z otrokom v naročju in okoli njih ostali otroci, da poprosijo za blagoslov.

Že se od daleč svetlika razsvetljeni križ na šentvidski cerkvi. Pred cerkvijo je zbrana množica, številna duhovščina v prekrasnih zlatih ornatih jo pričakuje, mnogo gospodov profesorjev iz zavodov, šolska mladina in občinski odbor. Za pozdrav je zaigrala godba Marijino pesem, nato kratka molitev, ki pa že utone v pesmi Lepa si, lepa si roža Marija... Za slovo dobi Marija rož in cvetja, je vsa zasuta...

Polagoma lega mrak na šentvidske poljane, Šmarna gora dobiva črne obrise, gore v daljavi so kakor tenka črta in vsa cesta je kakor pesem in ob krajeh cveto rože, plameni lučk in sveč Njej v pozdrav. V Mednem so postavili mlaje, drugje zopet majhne družinske oltarčke, kako je ljubezen iznajdljiva, zopet drugje na vrtno ograjo lučka poleg lučke. V Presko nas spremlja četa kolesarjev, domača godba nas tam pozdravi in otroci zapoje: Ti o Marija, milostna Mati... Mislim, da milostna podoba še nikoli ni prejela toliko poljubov, kot tisto noč, ko smo se vračali nazaj. Sto in sto mater je dalo poljubiti otroku podobo. Vsaka je imela isto kretnjo, vsaka isti obraz ljubeče skrbi in vendar je bila vsaka drugačna. Velik umetnik bi moral biti, ki bi znal in mogel tak prizor ujeti na platno. Med Presko in Škofjo Loko pripevajo in odpevajo zvonovi v sprejem in topel Ave Marija — Pozdravljena Kraljica. Ob cesti je na stotine lučk, mrak sicer hiše zakriva, toda tik ob cesti, ob jarkih, ob obcestnih kamnih psovod so ljubeče roke postavile luči v spomin na lepo misel, za ljubeč pozdrav.

V Sori nas množica kar zaustavi, hiteti moramo, zakaj že se je nabrlo pol ure zamude. Inž. arh. Lado Kham. ki nas spremlja in sedi poleg voznika, sam ves prevzet od ganotja, ki ga kar nič ne skriva, se komaj odloči, da dá znamenje za odhod.

Prekrasen je pogled na Škofo Loko. Na skali kraljuje uršulinski samostan ves razsvetljen z rdečimi lučkami. Trg je poln ljudi, vrsta očetov kapucinov, zatem matere uršulinke, mladina, ljudsko pétje in zraven cvetje in rože. Otroci so zapeli: »Otročiče, o Marija Mati, sprejmi v milostno srce...«, za slovo pa še zopet »Lepa si, lepa si roža Marija...«

Kardinal dr. Avgust Hlond

Kljub zamudi so ljudje vztrajali že pozno v noč in čakali mimohoda milostne podobe, po vseh cerkvah je zvonilo, hiše so razsvetljene ne samo ob cesti, temveč tudi globoko v vaseh. Kdor do tedaj ni vedel, kaj to pomeni, da je slovenski narod globoko veren noter do zadnjih korenin, se je mogel prepričati tedaj. In vsa nevera, kar je je samo pri vrhu, je strupena rastlina od drugod prinesena in prav nič naša.

V Žabnici nas sprejme župnik z vso faro, avto obstopijo deklice in pred Marijo pada belo cvetje, lilije in georgine, za slovo pa zapoje fantje: »Mi smo pogumni Tvoji mornarji...« in že hitimo proti Šmartnem. Kako

mogočno so zvonili tisto noč, kako so zvezde dale svoj sijaj slovenski zemlji, da karmoči slovesno pričaka svojo Kraljico in jo pospremi v Njen dom.

V Kranju smo in vse mesto je praznično razsvetljeno, pa je čas tako kratko odmerjen, le za trenutek se ustavimo in že hitimo naprej proti Naklem. Pozdravlja nas nakelski evharistični križ, z druge strani jamniški. Na vrhu Peraškega klanca zasije nasproti vsa razsvetljena brezjanska cerkev: Njen dom.

Tam, kjer se odcepi cesta proti Brezjam, čaka morje luči. Vsa samostanska družina in številna duhovščina, kar jih je prišlo domov, šolska mladina in učiteljstvo ter množica ljudstva. Kakor so bili ob odhodu žalostni, tako so sedaj vsi polni veselja in ta očitna radost diha tudi iz

Brezje ponoči

mogočne molitve: »Pod Tvoje varstvo pribežimo, o sveta božja Porodnica...« Nato nekaj pesmi in začne se pomikati procesija z lučicami proti cerkvi. Ljudje so v resnici zbrani in popolnoma zatopljeni v molitev. Videl sem sam, kako so se neki deklici še napol otroku ob plamenu njene sveče vneli lasje; šele ko je nekdo naglas zaklical, se je zdramila iz zatopljenosti in s pomočjo drugih pogasila plamen. Pred glavnimi vrati se ustavimo, spremstvo stopi raz voz, p. Krizostom in jaz pa sva vzela dragoceno breme na ramena in nesla milostno podobo pred njen oltar.

Nato smo prečitali zapisnik iz spremne knjige, ki se je glasil: Iz Ljubljane smo odšli 30. junija 1985 po končanem in uspelem evharističnem kongresu, ki mu je predsedoval papežev legat kardinal Hlond ob 7 zvečer in spremili milostno podobo skozi Št. Vid nad Ljubljano, Presko, Sorc, Škofjo Loko, Smartno in odtod na Brezje. Sliko smo nepoškodovano oddali. Gregorij Rožman, škof, legatus a latere Augustus Hlond. Nato slede podpisi prisotnih kot priče. Pečati so bili vsi nedotaknjeni in prav tako zlata vrvica, ki je šla okoli oboda okvira. Nato smo vpričo množice

vrvice prestrigli in spretno roke visokih obrtnikov so sliko takoj dale na oltar in vse ljudstvo je stoje zapelo zahvalno pesem.

Nato je pater gvardijan povabil spremstvo v samostansko obednico. Tu sem zopet doživel nekaj, kar me je pretreslo; upam, da mi gospodje ne bodo zamerili, če tudi to omenim. Saj je rečeno v sv. pismu: »Naj sveti vaša luč pred ljudmi.« Gosp. arh. inž., ki je imel pri pripravah za kongres veliko dela, se je ves čas vzdržal, ne vem koliko mesecev tudi kapljice vina. In tedaj zmučen in žejen, kakor smo bili vsi, pa je še nekaj minut manjkalo do polnoči, se je zahvalil in dejal preprosto: »Veste napravil sem obljubo...« In to je človek iz sveta, ima vzorno družino, v resnici taka vera mora roditi plemenite može in vzgajati najboljše otroke.

O polnoči se je vršila s posebnim dovoljenjem polnočnica, ki jo je daroval p. provincijal dr. Gvido Rant.

Brezje, 1. julija 1935. Prekrasno gorenjsko jutro se nam je nasmehljalo tisti dan. Kot ena sama zahvalna pesem je bila vsa narava za bogastvo in lepoto teh blagoslovljenih dni. Na vsezgodaj je prispel ljubljanski vladika dr. Gregorij Rožman v spremstvu svojega tajnika in dopisnika vati-kanskega glasila »Osservatore Romano« dr. Marijem Böhmom. Po škofovi sv. maši je napovedan kardinal in spremstvo. Z majhno zamudo dospejo po deveti uri, spremstvo pa je mnogobrojnejše kakor smo pričakovali. Pred cerkvijo je visokega gosta pričakala vsa samostanska družina zaenó z okoliško duhovščino in ljudstvom. Pri prihodu je pozdravil kardinala in zbrane škofo provincijal slovenske provincije sv. Križa p. dr. Gvido Rant s sledečim nagovorom:

Eminenca! Pred par leti se je naša slovenska frančiškanska provin-cija poklonila Vaši Eminenci kot velikemu duhovnemu sinu tistega svet-nika, ki je zaradi svoje močne in nežne ljubezni do Kristusa, Njegove svete Cerkve in bližnjega našemu serafinskemu očetu tako čudovito podoben. Hkrati je poljubila sveti škrlat vzornemu kardinalu rimske Cerkve.

Danes ista provincija v svetišču, ki čuva srce slovenskega naroda, čudodelno podoba Marije Pomagaj, izraža najgloblje spoštovanje in iskreno pokorščino — legatu samega svetega očeta.

Eminenca! Cerkvena oblast nam je poverila prečastno nalogo, naj med našim narodom z Brezjami varujemo in širimo ljubezen do Gospodove in naše Matere.

V posvečene roke Vaše Eminence polagam sledečo odkritosrčno be-sedo: »Provincija bo živela, delala in trpela za slovensko Čensto-hovo!« Vse to iz tiste izrazite pokorščine do svete Cerkve, ki smo jo v zmislu redovnega vodila obljubili Kristusu in Njegovemu namestniku na zemlji.

Uverjen sem, da vsako delo za Marijo vsaj nekoliko realizira velike smotre providencialnega Pija XI.: »Pax Christi in regno Christi.« Saj lju-bezen do Matere vžiga ljubezen do Kristusa. Duša, ki ga je v ljubezni objela, živi Njegovo življenje, iz Njega, z Njim in Zanj. Zato v Kristusovem miru!

Eminenca, prespoštljivo prosim, blagovolite sprejeti izraze sinovske pokorščine, ki jo vsi člani provincije dolgujemo svetemu očetu in jo Vam, kot legatu Njegove Svetosti, znova obljubljam.

Kardinal se je s toplimi besedami zahvalil in obljubil, da bo sv. očetu poročal o izraženih željah. Nato ga je pozdravil še kmečki fant, velik in stasit v preprostih a zato nič manj izbranih besedah. Dopisnik kardinal-skega glasila se je še pozneje čudil, kako pogumen in lep nastop je imel.

Med sv. mašo so prepevali brezjanski pevci prav pristržno in očuteno naše najlepše cerkvene pesmi.

Po sv. maši je p. gvardijan Bonaventura povabil vso odlično družbo v samostansko obednico in naenkrat je nastalo tako pristržno razpoloženje in tolika živahnost razgovorov, da je bilo kar težko oditi. Kardinal je bil izredno dobre volje in ko sem ga prosil, naj mi za spomin podpiše dvoje razglednic, je odvrnil, da prav rad in nato z veseljem sprejel kot »povračilo«
droben kipec Marije Pomagaj z Brezij. Ko sem povedal njegovi eminenci, da je stvarca že blagoslovljena, jo je smehljaje vtaknil v žep. Papeški ceremonier Capoferri je še izrečno prosil za kar več spominkov z Brezij, ker ima v Rimu toliko prijateljev, katerim mora o vsem tem veliko lepega povedati. Kardinalov osebni tajnik Poljak je prav tako poprosil za spomine. Medtem je prispel na Brezje tudi notranji minister dr. Korošec in prva pot je bila pred milostni oltar, nato pa mi je v obednici smehljaje pripomnil, da je kot minister »policije in orožnikov«
prišel pogledat, če smo sliko res pošteno oddali. Nato se je podpisal v spremno knjigo.

Slovo je bilo kar težko. Okoli 11 in še nekaj čez je med veselimi klici papeški legat sedel v vozilo in odšli so proti Bledu, da si ogledajo še ostalo Gorenjsko.

Kmalu za tem nas je posetil še isto dopoldne sedanji ban dr. Natlačen in bivši minister dr. Kulovec.

Naj služijo te vrstice kot kronika teh slovesnih dni v slovenski zgodovini. Danes hitro živimo in hitro pozabljamo, zato mislim, ti spomini niso odveč.

P. ANGELIK:

Generalni minister na obisku pri Hrvatih in Slovencih prisostvuje prvemu slovanskemu kongresu frančišk. profesorjev v Zagrebu

Dne 7. septembra t. l. je vrhovni predstojnik frančiškanskega reda prišel v Jugoslavijo obiskat jugoslovanske frančiškanske provincije. Na tem potu je obiskal obe dalmatinski provinci, Hercegovino in Bosno, Hrvatsko in Slovenijo. V vsaki izmed šesterih jugoslovanskih provincij je generalni minister obiskal in pregledal samostane, kjer se mladi redovni novinci v novicijatu pripravljajo na redovni stan in samostane, kjer študirajo ter se pripravljajo na svoj bodoči duhovniški poklic.

Najdalje časa se je zadržal v Zagrebu, kjer je bil prav ob njegovem prihodu otvorjen prvi slovanski kongres frančiškanskih profesorjev, ki je trajal od 25. do 29. septembra. Kongres je bil otvorjen v sredo, dne 25. septembra s sv. mašo, katero je bral generalni minister sam v frančiškanski cerkvi na Kaptolu. Ob 9 je na trgu Štefana Radiča v hrvatski saborni dvorani, ki je ena najlepših dvoran v Zagrebu, otvoril kongres hrvatski metropolit dr. Anton Bauer s kratko molitvijo. Za tem je pozdravil navzoče hrvatski provincijal p. Avguštin Šlibar v latinskem jeziku. Navzoči so bili poleg hrvatskega metropolita banjaluški škof p. Josip Garič, križevski škof dr. Dionizij Njaradi, pomožni škof zagrebški dr. Franjo Salis-Seewis, rektor vseučilišča dr. Stanko Hondl, vsi provincijali šestero jugoslovanskih frančiškanskih provincij, zastopniki frančiškanov iz Poljske, Češkoslovaške, Ogrske, Francije, Belgije, Holandske, Italije itd. itd. Kongres in navzoče

je iskreno pozdravil v lepem govoru vseučiliški rektor dr. Stanko Hondl. Za njim je govoril dekan bogoslovne fakultete v Zagrebu dr. Stjepan Bakšič in nato je pozdravil kongres frančiškanski general p. Leonard Bello, katerega so vsi navzoči seveda iskreno pozdravili. S tem je bil formalno otvorjen ta prvi slovanski kongres frančiškanskih profesorjev.

Potem so se začela predavanja profsorskega kongresa frančiških slovanskih provincij v sledečem redu:

Prvo predavanje je imel p. dr. Karel Balič, profesor mednarodne frančiškanske univerze »Antonianum« v Rimu, o skotistični šoli v preteklosti in sedanjosti.

Vrhovni predstojnik frančiškanskega reda p. Leonard Marija Bello

Ob 11 dopoldne je predaval dr. Štefan Zimmermann, vseučiliški profesor zagrebške bogoslovne fakultete o temi: »Razne tendence v sodobni filozofiji z ozirom na problem religije.«

Popoldne ob 4 je imel predavanje p. dr. Vitomir Jeličič, profesor na mednarodni frančiškanski univerzi v Rimu, o temi: »Naša teološko filozofska učilišča po najnovejših cerkvenih odredbah.«

Ob 5 popoldne isti dan je predaval p. dr. Kapistran Vyskočil, provincijal frančiškanske provincije v Pragi, o temi: »Uporaba Duns Skotovih načel v naših teoloških in filozofskih predavanjih.«

Kongres se je nadaljeval v četrtek, dne 26. septembra, na katerem so predavali sledeči gospodje:

Ob 9 dopoldne je predaval p. dr. Teofil Harapin, profesor mednarodnega frančiškanskega vseučilišča v Rimu, o temi: »Duns Skotov nauk o prvenstvu Kristusovem.« Obravnaval je vprašanje, ali bi Kristus postal človek, četudi bi Adam ne bil grešil. Poudarjal je, da bi Duns

Skot že samo zaradi tega nauka imel neprecenljive zasluge za bogoslovje, že samo zato, da je to vprašanje sprožil in branil.

Za njim je ob 10 predaval p. dr. Peter Grabič, gvardijan dalmatinskega frančiškanskega samostana Lurške Matere božje v Zagrebu, o temi: »Duns Skot in verska resnica o Brezmadežnem spočetju Device Marije.«

Tretje predavanje dopoldne ob 11 je imel dr. Julijan Kedzior, rektor bogoslovja v Lvovu, ki je predaval »O skotistični literaturi na Poljskem.«

Isti dan popoldne ob 4 je predaval p. Urban Talija, profesor damatinske provincije sv. Jeronima, »O mislih glede visokošolskega študija s posebnim ozirom na frančiškanske provincije v naših krajih.«

Ljubljanska frančiškanska rodbina s p. generalom

Ob 5 popoldne je predaval p. dr. Anton Jelavič, profesor bogoslovja v Mostaru, o temi: »Naša teološko filozofska učilišča in naša dela v pastirstvu.« Poudarjal je veliko važnost pastoralnega bogoslovja, ker oskrbuje frančiškanski red v Jugoslaviji nad 300 župnij.

Zadnji dan kongresa se je vršil v petek, dne 27. septembra.

Ob 9 dopoldne je predaval p. dr. Karel Balič, profesor frančiškanske univerze v Rimu, »O zgodovinskem proučavanju skolastične filozofije in teologije v našem času.«

Ob 10 je predaval p. dr. Angelik Tominec iz Ljubljane o temi »Duns Skot v očeh modernih naših filozofov«. Predavatelj je na kratko orisal in spodbijal zmotne nauke slovenskih, hrvatskih in srbskih filozofov, kakor jih oni navajajo v svojih spisih. Edini, kateri se je v resnici z ljubeznijo posvetil Janezu Duns Skotu, je bil vseučiliški profesor v Zagrebu dr. Albert Bazala. Poudaril je pa tudi, da krivda ni povsem na njihovi strani, ker nam manjka lahko dostopna kritična izdaja Duns Skotovih spisov.

Ob 11 je predaval p. dr. Leonard Tatar, profesor bogoslovja v Krakovu, »O nauku Janeza Duns Skota, kako zakramneti povzročajo milost v človeški duši«.

Ob 4 popoldne je predaval v slovaškem jeziku dr. Leto Danišević, rektor bogoslovja v Bratislavi, »O podavanju zgodovine v naših bogoslovnih učiliščih«.

Ob 5 popoldne pa je imel zaključno predavanje p. dr. Bonaventura Radonič, profesor filozofije v Sinju, o temi: Sinteza skotistične filozofije.

V soboto, dne 28. septembra so imeli člani prvega slovanskega kongresa v frančiškanskem samostanu na Kaptolu zasebno zborovanje, kjer se je ustanovilo društvo frančiškanskih slovanskih profesorjev. Za predsednika je bil izbran p. dr. Kapistran Vyskočil iz Prage, za podpredsednika p. dr. Teofil Harapin iz Zagreba, za tajnika pa p. dr. Anton Crnica iz Makarske. To je stalni izvršilni odbor, upravni odbor pa obstoja iz 14 članov, v katerem je poleg imenovanih treh še 11 delegatov posameznih slovanskih provincij, katere določijo posamezni provincijali.

V nedeljo, dne 29. septembra je imel v frančiškanski cerkvi na Kaptolu slovesno sv. mašo generalni minister frančiškanskega reda p. Leonard Bello, med njegovo mašo po evangeliju pa je imel govor beograjski nadškof p. Rafael Rodič.

Popoldne ob 4 se je vršila slavnostna akademija v dvorani hrvatskega Sokola v Zagrebu. Na sporedu so bili razni pozdravni govori, deklamacije, pevske točke in koncert pod vodstvom p. Kamila Kolba, znanega hrvatskega frančiškanskega skladatelja.

V ponedeljek ob pol 10 dopoldne dne 30. septembra je generalni minister p. Leonard Bello prispel v Ljubljano. Vsa samostanska družina ga je pri dohodu slovesno sprejela. Potem ko je na kratko pomolil pred Najsvetejšim, je generalni minister latinsko nagovoril navzoče vernike in sobrate. Želel je Pax et bonum — mir in vse dobro našim družinam kakor tudi navzočim vernikom. Na slovenski jezik je prevedel govor provincijal p. dr. Gvido Rant. Po govoru je podelil generalni minister redovni družini in zbranim vernikom Frančiškov in papežev blagoslov.

Takoj nato je po kratki zakuski p. generalni minister ogledal novo cerkev sv. Frančiška v Šiški in Frančiškov dom. Bil je ves očaran od lepote Frančiškove cerkve kakor tudi od lepe ustanove Frančiškovega doma, ter od socialnih ustanov tretjega reda na Slovenskem.

Popoldne si je ogledal cerkev sv. Antona na Viču, kjer je obiskal tudi zavetišče, nato pa je odšel na obisk k frančiškankam Marijinim misijonarkam na Mirju, ki so ga z otroki vred zelo lepo sprejele.

Drugi dan v torek, dne 1. oktobra je imel p. generalni minister ob 6 zjutraj peto sv. mašo. Med sv. mašo je prepeval Sattnerjev pevski zbor pesmi rajnega p. Hugolina, Frančiškova mladina, križarji in Klarice so mu v cerkvi delali špalir. Po sv. maši je p. generalni minister nagovoril ude III. reda in Frančiškovo mladino ter podelil vsem papežev blagoslov. Govor je prevedel na slovenski jezik sedanji definator, generalni lektor in voditelj Frančiškove mladine p. Krizostom Sekovanič. Isti dan popoldne ob pol 10 se je visoki gost odpeljal v Kamnik, kjer so ga redovniki in številni verniki slovesno sprejeli. Tam si je ogledal novicijat, nato pa se je odpeljal v Kamniško Bistrico. Ni se mogel nagledati krasote tega lepega kraja.

V sredo, dne 2. oktobra je p. generalni minister opravil daritev sv. maše pri frančiškankah Marijinih misijonarkah na Mirju. Ob 10 dopoldne pa je poromal na največjo slovensko božjo pot k Mariji Pomagaj na

Brezje. Pokleknil je pred milostno podobo in prosil Mater slovenskega naroda naj varuje slovensko provincijo sv. Križa.

Popoldne je obiskal biser slovenske zemlje Bled in se popeljal tudi k Materi božji na otok. Ni se mogel načuditi lepoti naše zemlje, venomer je ponavljal »to je druga Švica«.

Zvečer po svojem povratku je generalni minister imel poslovilni govor za lajike, klerike in patre v frančiškanski obednici v Ljubljani. Poudarjal je, da še ni zlepa naletel na tako dobro urejeno provincijo, in pa tudi, da je za velikansko delo, katero opravljajo slovenski frančiškani, vse premalo redovniškega naraščaja. Neprestano je ponavljal potrebo, da moramo slovenski frančiškani, ako hočemo, da ne bosta naše delo in naš trud propadla, potom juvenata skrbeti za številnejši naraščaj. »Potrebujete,« tako je dejal, »naraščaj za svojo lastno provincijo, drugače boste v svojem delu omagali. Potrebujete naraščaj za domače misijone v Jugoslaviji, pa tudi frančiškanski red potrebuje vašega naraščaja za vsestransko misijonsko delo, katerega opravlja v katoliški cerkvi po vesoljnem svetu.«

Po večerji je prosil klerike naj mu zapoje slovenske pesmi, katere so mu še od prejšnjega dneva zelo ugajale. Zapeli so mu par narodnih, toda p. generalni minister ni bil s tem zadovoljen, zahteval je vedno novih in sicer samih veselih pesmi. Večkrat je dejal: »Bratje bodimo veseli,« in se tako pokazal kot res pravega sina sv. Frančiška.

Kjerkoli je p. generalni minister prišel v stik z našim ljudstvom, povsod ga je hvalil. Dejal je, da mu tako slovesnih in prisrčnih sprejemov še nikjer niso priredili kot pri nas v Jugoslaviji.

Dne 3. oktobra na vigilijo sv. Frančiška je p. generalni minister navsezgodaj zjutraj maševal še v Ljubljani, nato pa se je odpeljal proti Trstu in Benetkam. Do meje pri Rakeku ga je spremljal preč. provincijal Gvido Rant. Preden sta seločila, mu je pater generalni minister še enkrat izročil pozdrave, ki naj jih ponese našemu ljudstvu in svojim sobratom.

Slabič pravi »da«, stori pa »ne«.

Wibbelt.

Narod, ki je izgubil smisel za družino, boleha na korenini.

Wibbelt.

Kdor hoče vero spraviti s kulturo, ki si domišlja vrhovnost, mora veri vzeti krogo, katero ji je dal Bog.

Wibbelt.

Kdor preveč oblubi, se mora zadolžiti.

Wibbelt.

Kdo je najrazumnejši? Kdor ve in hoče, kaj more in mora.

Wibbelt.

Noben človek ne opravi na zemlji ne s seboj ne s svetom.

Wibbelt.

Kdor je do zadnje pičice pošten, mu ne zaupajo prav radi, zakaj takšna poštenost je preveč redka.

Wibbelt.

Moč in razum dosežeta le delne zmage; popolna zmaga je prihranjena ljubezni.

Wibbelt.

Človek se stokrat prej pregreši z besedo kakor z molkom.

Wibbelt.

Sen o belem cvetu

(Ob sedemstoletnici kanonizacije sv. Elizabete Turingijske.)

Aja tuta, nana nina,
Tenka, tenka mesečina ...
Aja tutaja,
Aja tutaj.
Elizabetka, še ne spiš?
Kam tvoje očke male strmijo?
Elizabetka, otrok moj, zakaj ihtiš?

Elizabetka, čuj.
Vitezi prihajajo,
In jezdijo in jezdijo
Po beli Cvet gredo
Iz Nemčije na Ogersko.

»Mama, ne pusti me!

Elizabeta, turingijska kneginja, zapušča grad Wartburg

»Mamica, zakaj so zvezde tako
[visoko?
Da jih z rokami doseči ne morem —
In zakaj je zemlja tako globoko?«

»Da tem bolj hrepenimo tja,
Da ne pozabimo, kje smo doma.«

In moja črna punčka...?
Mama jaz ne grem...«
Glej, vitezi prisegajo
Pred kralja Andreja poklekajo
Kraljico Gertrudo prosijo.
Iz oči ljubezen jim gori,
Zvestoba sama so njih dlani.

Beli Cvet in rudeči Cvet
»Herr Ludwig und Frau Elisabeth«
Tako škof v ornatu govori
In resno v oba otroka strmi.

Beli Cvet v poljubu drhti...
Novo cvetje poganja ob nji
Eden... dva... tri...
Nad Elizabeto je modro nebo
[razpeto.
»Moj križani Gospod, preveč je
[sreče...«
Tako moli mlada gospa razoneto...

In pride sel:
»Hoheit, Herr Ludwig ist tot...«
[Njen ljubi je mrtev...
Tako vsi zvonovi zvone,
Da vsa Turingija ve,
Da še zidovi Wartburški ihte.

Četrty cvet-Gertrud
Zagleda svet
In očeta ni več...
Elizabeta je trudna vsa.
Konrad in Henrik, dva moža
Oba sta strastna in oba brez srca.

»Kneginja mora proč odtod.«
Zakaj le? saj vsa je polna dobrot.
Jezus njen mojster dobrote delil,
zato na križu je kri prelil.

Elizabeta zapušča grad:
V temni noči izgnana je
Z otroki išče kamnite steze.
Eisenach mesto — ne mara je
Ne ljubi svoje kneginje.
Boji se Konrada, Henrika...

Elizabeta z otroki v hlevu spi
In skozi špranje veter ihti.

Gertrudi poje uspavanko:
»Aja tuta nina nana
Postljica trdo postлана...«

Elizabeta v Marburg gre.
Njeno lice — je beli cvet
Njeno srce kot bel smehlaj
V njeno dušo poseva že raj.

Le eno ve to knežje srce —
Popsod njen Jezus Križani
Njen učenik ponižani.
Ubožci poznajo njeno roko
Gobavi s solzami jo močijo.
Elizabeta je angel z nebes...

*

Sedemsto let sedaj že spi
V božjem naročju in angeli
Pojejo, svirajo: Aja tutaj...
[Aja tuta!
Elizabeta več en je raj.

P. M. LEKEUX, O. F. M. — P. EVSTAHIJ:

Marjetica — vzorna tretjerednica

(Nadaljevanje.)

2. Ustanova in delo za Flamce.

»Skrbi, da kaj najdeš v službi ljubezni do bližnjega,« sem ji bil dejal,
»kako prav težavno in nehvaležno nalogo, v kateri se v prihodnosti vse
potroši in izgubi.«

Kmalu je bila nekaj našla.

Stanovala je z našimi starši v Hezbejski¹ ulici, nasproti frančiškanskem samostanu. Med urejenimi članstvi ali organizacijami, ki jih vodijo patri, je zlasti ustanova ter delo za Flamce² znamenito, pomembno in polno blagoslova.

Kakor v vsa veliko-obrtna ali industrijska mesta, tako vro tudi v Lièž³

¹ Izvirnik ima: »Hesbaye«. — Prip. prev.

² Flamci v Belgiji govorijo nemškemu jeziku soroden jezik.

³ Lièž, francosko se piše »Liege«, Nemci pravijo »Lüttich«.

cele množice inostranskih tujih delavcev, tako da to skozi in skozi valonsko⁴ mesto šteje s predmestji več kakor petdeset tisoč Flamcev. Na splošno seveda ni višja plast flamske družbe, ki prihaja semkaj k nam. V Glenu⁵, Anzu in Št. Nikolaju, predmestjih v bližini frančiškanov, stanujejo večinoma rudarji, delavci v tovarnah in na železniški progi.

Po vojni se je njih položaj precej zboljšal, toda takrat priseljenci niso bili zavidanja vredni. S svojimi večinoma zelo številnimi družinami so živeli stisnjeni v tesnih stanovanjih; nezmožni, da bi zastopali svoje zadeve, ker so govorili neko nerazumljivo spakedrano francoščino, so bili izkoriščani od vseh strani. Mnogi so se odvrnili od cerkve ter se pridružili socijalnim demokratom⁶: njih zapuščenost, razkrajajoči vpliv v tovarni, ponočno delo, beda, negotov položaj, vse to jih je bilo odtujilo veri, kakor tudi marsikaterim spominom iz domovine.

Redemptoristi in frančiškani so jim skušali pomagati, kolikor so pač mogli, in posrečilo se jim je bilo, da so jih kakih dve sto združili v zvezo ali organizirali. Le-ti so imeli svojo lastno mašo, svojo posebno popoldansko službo božjo in svojo posebno pridigo. Imeli so na razpolaganje eno dvorano in pa knjižnico, tuptam je bila zanje prirejena kakšna mala slovesnost in v neki preskrbovalnici so dobivali pojasnila ter podporo, česar jim je poprej tako zelo primanjkovalo. Zdaj niso bili več brez varstva tukaj, čutili so se domače in so se kmalu navadili živeti spet po veri, ki so jo bili zanemarili, odkar so se poslovili od domovine.

Ustanova se je pa morala boriti z velikimi težavami. Pridobivanje udov ni bilo lahko in le z neprestanim skrbstvom se je posrečilo obdržati jih, razen malega jedra zvestih. Dušno pastirovanje pri večinoma surovih, nezaupnih, od bede in nevednosti otopelih delavcih je tirjalo — če ga je duhovnik resno pojmoval — izredno zatajevanje samega sebe.

Tisti čas je načeloval zvezi ali organizaciji P. N., mož resnično apostolske gorečnosti. Šest let jo je vodil z občudovanja vredno nesebičnostjo. Še danes pripovedujejo prebivavci tiste »četrti« ali mestnega dela o patru, ki je bil od jutra do večera na potu, ki je hodil po strmih ulicah navzgor in navzdol, vedno »s polno paro«, noseč zavitke pod pazduho in manjše zavojčke v vseh žepih.

V mnogih flamskih družinah, h katerim je prišel, in vprav v najubožnejših, je pogostokrat slišal govoriti z velikim spoštovanjem in hvaležnostjo o neki »gespudični Marjetki«, ki obiskuje stanovanja v tem mestnem delu. Nekega večera so mu v sedmih hišah povedali, da je bila tam taisti dan. Bil je radoveden in pozoren, da bi spoznal tega angela v človeški podobi.

Nekega dne mu reče vratar:

»Pater, poskusite pridobiti Marjetico za svojo ustanovo.«

»Kajpada, toda kdo neki je ta Marjetica?«

»Ali je ne poznate?! Gospodična Lekeux⁷.«

Ravno takrat je pater potreboval nekoga za vodstvo pevskega zbora; obiskal je tedaj našo mater.

»Gospodična Marjetica se gotovo peča z glasbo, kajneda?!« je povprašal.

»Seveda, prečastiti, toda zdaj nič več ne pride do tega, največja

⁴ Valonci v Belgiji govorijo francoski jezik. Marjetica je bila Valonka.

⁵ Izvirnik ima: »Glain« (valonska, torej francoska beseda); »Ansc«; »Saint Nicolas« (beri: Sen Nikola). — Prip. prev.

⁶ socijalni = od latinskega pridevnika socialis (= družaben, družben), demokrat = od grškega samostalnika démos (= ljudstvo) ter glagola krátéo (= vladam). — Prip. prev.

⁷ Valonsko, torej francosko, beri: Lekö. — Prip. prev.

ubožica. Ima toliko dela in opravka za svojo šolo, za svoje otroke in svoje siromake.«

Pri tem odgovoru je postal pater zamišljen ter jel preudarjati, ali bi —; naposed je pa vendar obotavlja se povedal svojo zadevo in željo:

»Bilo bi... nujno bi potreboval nekoga, ki igra na harmonij... tembolj, ker nas mora dosedanja voditeljica pevskega zbora zapustiti...«

Brž ko je Marjetka slišala o tej reči, je šla tja in ponudila svojo pomoč ter uslugo, storila je še več: rekla je, da je tudi pripravljena prevzeti vodstvo pevskega zbora; toda vprašala je patra:

»Ali smem delati, kar hočem?!«

Takoj je bila spoznala, da je tukaj vprav to, kar je iskala, da bi udeleževala svojo požrtvovalnost in daritvenost. Po pevskem zboru bi stopila v stik z ustanovo ter delom za Flamce in bi tako stala sredi apostolskega delovanja. Mogla bi uboge Flamce, delavce in socialne demokrate, poiskati ter jim dobrote izkazovati. Nepregledno polje leži tukaj odprto za njeno gorečnost, katero bi od njene delovne moči tirjalo neznanško veliko truda ter zahtevalo od nje mnogoštevilne žrtve in daritve, tako da bi se to pot zares moralo »vse potrošiti«.

To je bilo meseca majnika leta 1914. Pevski zbor je takrat obstajal iz nekaj napol doraslih mladenk in iz dvojice starejših žena ter mož, dobrih moči je manjkalo. Ko se je Marjetica prvič nahajala nasproti tem obrazom, ki niso bili ravno umetniški videti in kateri so vanjo gledali z radovednimi očmi, je v zadregi listala v njej tujih listih z notami ali pevnimi znaki ter ni prav vedela, kje naj prične.

Sedla je k harmoniju, toda ni takoj našla pravih zvokov. Nato je dala peti nekaj doslej navadnih pesmi, zdele so se ji pa tako enolične, da je sklenila poiskati kaj drugega.

Naslednjo nedeljo je prinesla s seboj neko dvoglasno pesem. Toda skušnja je klaverno potekla, ni se ujemalo, glasovi niso prišli skupaj.

»Tega vendar ne boste dali peti?!« povpraša pater.

Kaj storiti?! Bil je že čas iti k blagoslovu. No, za to pot si je bilo pač treba še enkrat pomagati s premetimi reči.

To ni bil vprav sijajen začetek.

Marjetka je uvidela, da si mora pridobiti novih udov, da bi poživila pevski zbor; šla jih je iskat. Ali edini uspeh njenega truda in prizadevanja je bilo to, da je spoznala, kakšen okus imajo osorne zavrnitve.

Na vso nesrečo je poskusila nekega dne pridobiti še tudi neko mladenko, katera je že spadala k valonskemu pevskega zboru. Tako je sejala razprtijo med obema organizacijama.

Preudarjala je sem in tja in ni vedela, kako bi se izmotala iz tega težavnega stanja.

Zdaj je hotela starejše ude pevskega zbora pritegniti v pomoč, toda koristili so ji malo ali nič ji niso. Nato je sklenila posluževati se »ta malih«. Smele so jo spremljati po šoli, dajala jim je sladkorčke, skušala je pripraviti jih do tega, da bi ž njo govorile, vprašala jih je za naslove ter jim hotela vzbuditi zavzetje za ustanovo ter delo za Flamce. Najbolj vidni uspeh je bilo to, da se je med njimi vzbudila tekmovalna zavist.

* * *

Takrat ji je P. N. označil nekatere družine, ki naj jih obiše. Pogled na bedo, katero je tamkaj videla, je vzbudilo njeno najgloblje sočutje in hotela je pomagati na vsak način.

Toda ko je zapazila še bolj globoko in veliko bedo nesrečnih duš, je čutila v sebi nagnenje, da bi zdravila tudi te rane. In zdaj si je izmislila

ravnanje, ki se ga je držala v bodoče. Kaj ji je bilo končno do glasbe?! Duše je treba reševati, pridobivati jih za Zveličarja. Hotela je tedaj kolikor mogoče veliko ljudi, naj so že glasbeno nadarjeni ali ne, pripeljati k frančiškanom. Pevski zbor je bil samo vabilo za nekaj boljšega. Naloga je pač še težavnejša, toda kaj za to?!

Najprej se je obrnila na take, ki so ji dolgovali hvaležnost. Toda kmalu je izkusila, da so ljudje manj pripravljeni dajati kakor jemati. Smehljanje, ki so ga izvabili darovi, je izginilo, brž ko je povabila ljudi, da bi v nedeljo popoldne prišli k frančiškanom.

»Ne utegnemo, nimamo časa, gospodična, moramo delati.«

»Pojdite no, v nedeljo pač ne delate. Ljubi Bog bo že preskrbel, da spet nadomestite čas.«

»Toda nas eden vendar ne more peti.«

»To nič ne de, k blagoslovu pridete in boste poslušali.«

»Eh... glejte... pri nas ni navada, da bi hodili v ‚Hezbejsko ulico‘.«

Naj je prosila in moledovala, le malo se jih je dalo pregovoriti.

Naposled, po dveh mesecih, jih je pridobila nekaj, večinoma otroke, malodane vsi so pa bili brez vere.

Bila je nekoliko zaskrbljena, kako bodo v pevskem zboru sprejeli te vsiljence.

»Naslednjo nedeljo pride dvojica novih,« je naznanila.

»Ah, čemu neki?!« so vzkliknile male. »Bilo je vendar tako pristrčno domače med nami. Ali ne pojemo me zadosti lepo?!«

»Le mirno, za to ne gre. Morate jih sprejeti prijazno, sicer me ne smete nič več spremljati po šoli.«

Priletnejši tudi niso bili prav navdušeni in razveseljeni.

»Pomagajte mi vendar,« jim je dejala, »semkaj ne prihajamo samo zato, da bi peli, ampak zato, da bi sploh kaj dobrega storili, kajne?! Torej poslušajte: v pevski zbor hočemo sprejeti kolikor mogoče veliko ljudi, s tem jih pridobimo za ustanovo, za blagoslov, za daritev svete maše, in moremo jih izpreobrniti. Zanašam se na to, da mi preskrbite novih naslovov, posebno od ljudi, ki ne hodijo v cerkev.«

Naslednjo nedeljo so nastopili novi. Marjetka se je bila naučila nekaj stavkov po flamsko, da bi jih mogla pozdraviti.

»Zelo me veseli, da pridete,« reče prvemu, ki je vstopil. Edini odgovor možakarjev je bilo smehljanje, ki ni nič povedalo.

»Upam, da se boste dobro kratkočasili.«

Mož se spet nasmehne. Marjetica zdaj nič več ne ve, in tako si stojita oba nasproti, ona je v zadregi, on suče kapo med svojimi raskavimi delavskimi prsti.

K sreči prikoraca neka žena. Marjetica ji seže v roko.

»Dober dan, gospa Lepoglava, zelo me veseli, da ste prišli.«

Isti molk kakor sprva. Marjetka je kakor na trnju. Dá jima znamenje, naj si ogledata dvorano, in pozdravi naslednje. Pa izreka zmerom iste stavke, opazi, da se ni zadosti naučila: »Zelo me veseli, da pridete... Upam, da se boste dobro kratkočasili.« Sama sebi se zazdi smešna.

Novi so se v nekem kotu postavili skupaj kakor vojaki-novaki pred pregledovanjem, in nikakor ni videti, da bi se dobro zabavali.

»Govori no vsaj nekoliko s tistimle možem tam,« zašepeče neki »ta mali«, »le poglej, kako gleda v zrak, ubožec!«

Poskuša stare in nove med seboj seznaniti. Zabava se poživí, otroci se prično igrati; kmalu je vse skupaj zmes in zmeda. Marjetičin pogled poleti preko pisano skup zgnetene množice: moške stoje v stisnjenih gručah in kadijo vsak iz svoje pipe, neki rudar daje svojim trditvam po-

udarek s tem, da večkrat krepko pljune, ženske naglas čenčajo, otroci pa tekajo na okrog ter se trgajo — in nanjo gledajo navzoči s praznim smehljanjem.

Zdaj si je svesta, kako velikanska je razdalja, ki obstaja med njo in med njimi. In pri misli, češ da naj ona, mala sanjarka, te ljudi kratkočasi, jih uči peti, naj prodre v njih duše ter iz njih napravi kristjane. — začuti vso svojo onemoglost; nikoli ne bo mogla zanje najti pravih besed...raje bi odbežala proč.

Nekateri izmed starih stojé vsi vznejevoljni v nekem kotu ter kuhajo jezo.

»Toda, Marjetka, to je vendar strašno. Kaj ste nam sèmkaj pripeljali?!«
(Dalje prihodnjè.)

P. ANGELIK:

Beseda božja in življenje

»Drugi naj te hvali, ne pa tvoje ustnice.« (Preg, 27, 2.)

Če bi se od časa do časa spomnili, kako zelo bližnjega razveseli ljubezniva pohvala, tedaj bi proti svojim otrokom, proti svojim uslužbencem in prijateljem gotovo ne bili v tem oziru tako skopi.

Ni treba nobenega prilizovanja, potrebno je le par prijaznih besed, ki jih človeška narava zahteva. Večkrat zadostuje preprosta besedica »Hvala lepa«, ali »Bog povrni!«, ki jo spremlja stisk roke ali prijazen pogled.

Koliko veselja si mi s tem pripravil! Koliko se trudiš zame! Kar narediš, mi je zelo všeč! Kako si dober ali dobra! To je par izmed tisoč onih malih besed, za katere bi srce, ki je vedno polno ljubezni, nikdar ne smelo biti v zadregi, kadar gre za to, da drugim napravi veselje.

V pravem času izrečena pohvala človeka poživi in podvoji njegove moči. Z lahkoto tak človek premaga vso utrujenost in postane še enkrat bolj udan v svoji službi in delu.

Če hočeš, da ti bodo uslužbenci dobro postregli, tedaj nasproti njim nikar preveč ne varčuj z zasluženno pohvalo njihovega dela. Če hočeš, da te bodo imeli radi, jim daj razumeti, da veš, da te ljubijo in da si vesel te njihove naklonjenosti.

Če hočeš, da ti bodo drugi udani, ravnaj od časa do časa tako, kakor da si prepričan, da ti je tvoja okolica v resnici udana.

Nežno izrečena pohvala dvigne tudi take, ki so mislili, da niso zmožni nobenega dobrega dejanja več. Potrjim dušam daje upanje, da so vendar še za nekaj koristne in daje kalem novo življenje, ki bi drugače neopažene v prahu sveta shirale.

Prijazno izrečena pohvala druge napravi srečne! Ali nisi nikoli občutil skoro omotičnega veselja, katero ti je pripravila naravna in z ljubeznijo izrečena pohvala tvojega predstojnika ali prijatelja?

Zakaj bi torej tistim, ki so ti naklonjeni večkrat, ne privoščil trenutka take sreče, saj te to tako malo stane.

Če hočeš ljubiti in biti ljubljen, tedaj bodi dober ne samo v tvojih dejanjih, ne, bodi ljubezniv tudi v svojih besedah!

Kaj je treba, da je človek dobitljiv? Nič drugega ne kot nekoliko pobožnosti v srcu.

DR. TIHAMER TOTH — F. T.:

Dvoboj¹

»Pazi, mar ne veš, da sem že šest minut sposoben za dvoboj?« — je takoj po prejemu zrelostnega spričevala ponosno izjavil sicer dobromiselni fant, ko ga je na stopnicah sunil eden izmed njegovih tovarišev.

Revček je mislil čisto resno, da je napravil nekaj prav posebnega. Bil je pač tudi eden izmed tistih, ki se ne upajo plavati proti toku. V njem je tičalo vse skrotovičeno naziranje današnje družbe in njenega napačnega pojmovanja časti. Saj dostikrat slišimo govoriti naše najboljše fante: »Dvoboj je neumnost; to je preprost način, da si priboriš pravico. Kljub temu se primerijo slučaji, ko se mu ne moreš ogniti. Lahko nastopijo okoliščine, ko drugače nikakor ne moreš dobiti zadoščenja!«

Hm, zadoščenja! Namen dvoboja bi potemtakem bilo zadoščenje. Toda če komu, ki je lagal, varal, blatil čast svojega bližnjega, povem to v obraz, s kakšno pravico sme terjati zadoščenje? Poboljša naj se, to je edini način, da si zopet pridobi dobro ime. In če prime za sabljo ali seže po samokresu, misli podlež, da je že dokazal, da ima čast. Dokaže samo eno: da se lahko nepremišljeno igra z življenjem. Mar ne dela isto sleherni vlomilec, morilec, vrvohodec in krotilec živali?

Le mirno preudari to in sprevidel boš, da dvoboj ni kar nič pripravnostno sredstvo za doseg zadoščenja. Tri možnosti so pri dvoboju: Oba dvobojnika sta ranjena — kdo ima zdaj zadoščenje? Nedoržni užaljeni je ranjen — kje je zdaj zadoščenje? Končno je možno tudi to, da žalivec dejansko prejme svoje plačilo, ali recimo, da rani podlež. Kaj pa zdaj?

Dobro vem, da je veliko resno mislečih mož, ki zaradi svojega verskega prepričanja in svojega zdravega človeškega razuma obojajo dvoboj, toda v nekaterih življenjskih okoliščinah — kakor pravijo, »pod pritiskom družbe« — nimajo poguma, da bi se izognili dvoboju. In vendarle to ni prav.

Čast je v нравstveni neoporečnosti človekovi; svojo čast torej more napraviti vsakdo le sam z brezznačajnimi dejanji. Docela pagansko naziranje je, da pride ob svojo čast, kogar kdo žali ali psuje. Plemeniti

¹ Do tako zvanih junakov noža in podobnih branivcev svoje časti se to poglavje seve tudi obrača. — Op. prev.

Rimljani se niso dvobojevali, temveč so se obračali do sodišča, in prav gotovo niso bili nikaki bojazljivi!

Vem, še je v veljavi bedasto družabno pojmovanje, ki žalitve noče kaznovati po sodišču, marveč s pomočjo docela nedostatnega dvoboja. Tudi mi ni neznano, da lahkomišelna sodba poedincev proglasi za mevžo slehernega, ki se ne bije; prav zato nam je treba srčnih mož, ki njihov trdni značaj vzbuja spoštovanje in ki imajo pogum, da opuste to zastarelo grdo navado. Sam poznam sloveče osebnosti družabnega in političnega življenja, ki so na najbolj uglednem položaju in so vsepovsod deležni največjega spoštovanja, dasi odkrito pravijo, da bi se spričo svojega verskega prepričanja nikoli ne bili. Seveda tudi zelo pazijo, da nikogar ne užalijo. Zakaj užaliti in potem iskati izhodov, da bi ne bilo treba dati zadoščenja, ni krščanstvo, temveč bojazljivost in breznačajnost. Če pa navzlic temu vzrojiš — saj smo vendar ljudje — mi verjemi, da je treba veliko večje duševne moči, da prosiš za odpusčenje in popraviš storjeno krivico, kakor da se dvobojuješ.

Grajski stolp ali vetrnica?

Po srednjeveških mestih dostikrat vidiš grajske razvaline ali prastare gradove. In čeprav so razvaline, kljub temu grajski stolp večinoma še kljubuje sili vse uničujočega časa. Ko ti stoletja stari stražni stolpi s svojimi otrplimi kamnitimi očmi pogledujejo doli v moderno življenje, ki valovi ob njih navoznju, se zazde kakor podoba značaja: pod njimi večna menjava, prilagojevanje, pogajanje in kupčevanje; oni pa stoje neomajno, ne da bi popustili.

Kakor je nekoč bila ta gradba najmočnejša obramba graščanov, tako je značajan mož tudi danes najtrdnjša opora človeške družbe. Kamorkoli te postavi tvoj poklic, tam bodi ves mož, ne zapusti te postojanke! — tako oznanjajo nemi kamni pradavnega stolpa. Niso me sezidali v enem dnevu; dosti stavbnih kamnov je bilo treba, veliko pridnosti in vztrajnosti, potu in ljubezni polnega prizadevanja, preden so me postavili — ampak zdaj stojim tu že stoletja!

Ni res? moj fant, le prelahko omaga tvoja dobra volja! Kako pogosto se zaženeš z mladostnim ognjem: Zdaj pa hočem iti po stezi značaja, odslej hočem graditi svojo notranjost, toda — ali ni res? — čez nekaj ur, čez nekaj dni navdušenja ni več, in ti si — kakor si bil. Rabili so leta, nemara desetletja, da so zgradili stolp, in ti hočeš postati značaj v enem samem dnevu? Le pomisli, pot greha je od početka — sicer prijetna, posuta z mikavnimi cveticami — toda na koncu te čaka iztreznjenje, ki je strašno; nasprotno je izprva težko živeti krepostno, toda stopnjema je lažje in konec je pokoj mirne vesti.

Ko tako opazujem grajsko trdnjavo — glej! — tu se nekaj suče na njenem vrhu. Vrta se sem, vrta tja — aha! saj to je vetrnica! Nima trdne smeri, trdnih tal prav tako ne, skoraj bi rad rekel: nima načel, nima značaja. Če bi ga imela, bi veter zaman pihal okoli nje. Opustiti načela, zatajiti prepričanje, samo ker je tako lagodnejše, ker lahko prej napreduješ v službi, ker na vsem svetu vleče veter od te strani — to je bistvo vetrnic. Toda reci mi, je to mar mož, ki njegova dela, načela in prepričanje vodijo zunanje okoliščine in tuja mnenja?

In vendar, koliko takih fantov poznaš tudi ti? To so tisti, ki ne stoje na svojih lastnih nogah, ki duševno še niso dorasli in vselej le pazijo, kaj neki poreče sosed na to.

Vest vas opominja: »Ti, ne beri te knjige! Slišal si, da je polna nesnage in čemu naj bi svojo dušo povlekel v mlakužo?« — »Dobro, ne bom je bral.« Tedaj pa pride tovariš: »O, svetnik, ti si še otrok!« — »Kaj? Jaz, pa otrok?!« — in bere knjigo ter oblati svojo nedolžno dušo.

Vest govori: »Ne hodi k tej gledališki predstavi, v kino, odreci se tej slabi družbi?« — »Da, ampak drugi gredo tudi, drugi se tudi tako zabavajo. Naj mar edini delam izjemo?«

Da, da, — tako mislijo in delajo vetrnice. In zdaj premisli, kaj hočeš postati: grajski stolp ali vetrnica? Suženj mevžastega strahu pred ljudmi ali suženj svoje vesti?

»Victor hostium et sui«

(Premagal je sovražnika, pa tudi samega sebe.)

Nič ni za kakega 14 do 16-letnega fanta, ki je ves napet visoko-frekvenčni tok, težjega kakor samopremagovanje, preudarnost in potrpljenje.

Če mi kdo podstavi nogo, da ga razjarjen ne sunem pod rebra; če se kdo začne z mano prepirati, da mu katere ne priložim; če mi kdo nagaja, da ostanem miren: vse to je zelo težko. Toda vrhu tega še misliti, da to nikakor ni bojzljivost ali plašljivost, temveč najlepši cvet krepke moške volje, je malone še težje. In vendarle je tako. Tudi v tem smislu so resnične Goethejeve² slavne besede:

Šele, kdor omejiti se zna, je mojster,
In zakon le lahko nam da svobodo.

Samopremagovanje ni brezvoljno molčanje in ne brezdelna odpoved, temveč razodevanje izvežbane volje, ki v kakršnikoli razmerah ohrani svojo oblast in lahko vnaprej preudari pomen izgovorjene besede.

Samopremagovanje je fantom zategadelj tako zoprno, ker ga ne razumejo pravilno. Samopremagovanje ne pomeni, da mirno pretrpimo vsak napad kakor kakšna topoglava ovca in molče prenesemo vse žalitve! Nikakor ne! Tudi kdor se premaguje, se lahko spoprime; toda ne bo s hudimi kletvinami in udarci sledil v nižine svojemu napadalcu, temveč ga bo zavrnil z dostojnim vedenjem in premišljenimi besedami. Kdor se ne ume premagovati, je kakor nekdo, ki ne zna hoditi: komaj stoji na nogah, se spotakne in zadene ob ljudi.

Odličen primer moške samovzgoje nam je dal Zveličar, ko ga je med zasliševanjem neki vojak udaril po licu. Gospod bi bil lahko bogokletnika kaznoval s smrtjo, ni res? In kaj je storil? Čudovito mirno je rekel: »Če sem nápak govoril, spričaj, da nápak; če pa prav, kaj me biješ?«

Franciškovski križarji v Novem mestu

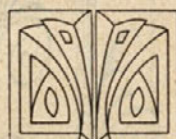
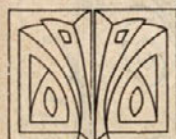
Dne 17. marca smo imeli v frančiškanski cerkvi lepo slavnost. Sprejeli smo 38 »Malih Frančiškovih križarjev« v višjo vrsto Frančiškove mladine. Kljub temu, da se je slavnost vršila v zgodnji jutranji uri — ob ½6 — so vsi prišli navdušeni, razen treh, ki so šli domov. Ljudstvo je z vneto prisostvovalo obredu, dasi je bil zelo dolg. Popoldne ob 5. uri se je pa vršila svečana akademija s sledečim sporedom: 1. V. Vodušek: Križarjeva

² Johann Wolfgang Goethe (1749—1832), največji nemški pesnik.

molitev, deklamacija. 2. Citre z vijolino. 3. »Božji pevci smo...«, križarska himna s tremi deklamacijami v zboru. 4. Govor patra voditelja: Sv. Frančišek in sodobna mladina. 5. Becker: Most v večnost, misterij. Prireditev je žela mnogo pohvale. Ponovili smo akademijo 19. marca. Tudi slikati smo se dali, pa ni vseh na sliki. Uspeh dneva Frančiškove mladine: Priglašanje novih članov. Sestrice sv. Klare pa še čakajo na sprejem. Pozdrav vsem bratom in sestram!

P. Ladislav Pintar.

Novomeški veliki križarji s p. voditeljem Ladislavom

Poudarek lahko popolnoma izpremeni smisel kake besede.

Wibbelt.

Iz škodoželjnosti zlodej tako grdo gleda, da si večina ljudi prizadeva zakriti svojo spako z neiskrenim pomilovanjem.

Wibbelt.

Smehljav lahko dosti prikrije in dosti odkrije.

Wibbelt.

Če hočeš koga prepričati, se mu moraš pridružiti in zavzeti do stvari njegovo stališče; potem se seveda lahko zgodi, da se izpremeni tudi tvoje prepričanje.

Wibbelt.

Nobena beseda ne more povedati toliko, kakor molk o pravem času.

Wibbelt.

Izrečena beseda ni več tvoja.

Wibbelt.

V vsaki duši spi satan. Nikar ga ne zbudi!

Wibbelt.

Hvaležnost je težko breme, če se ji ne pridruži ljubezen.

Wibbelt.

Nikar se preveč ne pehaj za velikimi radostmi, sicer do mrtvega pohodiš vse majhne radosti.

Wibbelt.

Kdor ume dobro poslušati, je najbolj priljubljen tovariš.

Wibbelt.

Najbolj notranjega ne pokaži niti prijatelju, saj te v najboljšem primeru niti razume ne.

Wibbelt.

Slonokoščen kipec sv. Elizabete

Slučajno nam je prišla v roke izredno lepa umetnina iz slonovine, delo neznanega umetnika, ki utegne tudi naše bravce zanimati. Umetnina so je nahajala do nedavna v neki graščini na Štajerskem, sedaj se nahaja

Sv. Elizabeta — zaprt kipec

v Ljubljani pri trgovcu z umetninami*. Višina kipca je brez podstavka 19 cm, v prerezu 6 cm. Kipec predstavlja sveto kneginjo Elizabeto, kako nosi v naročju rože, v sredini pod pasom se kipec odpre in pred nami stoji dvokrilni oltarček, ki predstavlja v srednjem polju prizor čudeža z rožami, knez Ludovik pravkar prijaše pred kneginjo Elizabeto in jo vpraša, kaj nosi v naročju, in ko hoče pokazati kruh in živila za uboge, zadehte pred začudenim knezom sredi zime razkošne vrtnice. Levo krilo

* Tizian, Sv. Petra cesta 4.

prikazuje Elizabeto, kako odeva mlado dekle s plaščkom, nad njo je majhen grb, ki nosi v sredini srce s križem. Desno krilo kaže Elizabeto, kako deli kruh hromemu beraču in neki deklici, nad glavo je zopet grb in sicer dvoje ribic, ki plavata vsaka v svojo smer. Celotno delo je skrbno izdelana umetnina in mislimo, da je prav, če smo kot kronisti III. reda prinesli tudi sliko sv. zavetnice III. reda.

Kipec — odprt

Lahkomiselnost je čednost, če šteješ za lahko, kar ne tehta veliko.
Wibbell.

*Primi za srečo z nežnimi prsti, zakaj njena krila so podobna metu-
ljevim.*
Wibbell.

*Kdor ne odpira obeh oči, ne pride srečno po svetu; in kdor včasih
ne zatisne enega očesa, tudi ne pride daleč.*
Wibbell.

Najbolj nezvesti ljudje obljublajo največ.
Wibbell.

Pax
et bonum!

Mir in
vse dobro!

P. ANGELIK:

Kdor noče na stara leta biti sam sebi in drugim v nadlego, kdor hoče tudi na stara leta, ko ne bo mogel več vršiti svojega poklica, živeti od svojega dela, naj se vpiše v Podporni odsek III. reda.

Glavni pogoji za vpis v ta odsek so sledeči:

Kdor se hoče vpisati:

1. Mora biti ud III. reda ali se zavezati, da vanj stopi tekom petih let;
2. se mora preživljati z lastnim delom in ne sme biti odvisen od do-
brote bližnjega;

3. ne sme biti star nad 55 let;

4. mora biti naročen na »Cvetje« ali se nanj naročiti.

Kdor potrebuje tiskovine za vpis ali želi kakega nadaljnjega pojasnila, se lahko pismeno ali osebno obrne na »Podporni odsek III. reda v Ljubljani, Marijin trg 4« ali na »Župni urad Marijinega Oznanjenja v Ljubljani«.

1. Stara sem že 62 let, nihče me več ne mara v službo, ali bi smela upati, da bom kmalu lahko začela dobivati svojo pokojnino?

Seveda smete upati, kakor hitro boste dovršili peto leto, odkar ste se vpisala v podporni odsek III. reda, je samo po sebi umljivo, da imate pravico, da začnete dobivati od Podpornega odseka stalno podporo ali pokojnino. Čisto razumljivo je namreč, da oseba stara nad 60 let ne more več izvrševati svojega poklica zlasti, če ta zahteva trdno telesno moč in zdravje. Le redki so pa, ki bi pri težkem telesnem delu mogli v tej starosti reči, da lahko vršijo svoj poklic ali svojo službo v polni meri, zlasti, ko vsi vemo, da je mnogo mlajših moči na razpolago, ki so brez dela in vendar krepke in močne.

Letos meseca oktobra poteče pet let odkar je bil ustanovljen podporni odsek III. reda. Že sedaj sta priglašeni dve osebi, kateri sta se vpisali pred petimi leti meseca oktobra v ta podporni odsek, in prav tako sta priglašeni tudi dve osebi, ki sta se vpisali meseca novembra leta 1930. Ker so vse štiri osebe že prekoračile 60 leto starosti, zato je razumljivo, da so vsled svoje starosti nezmožne dalje izvrševati svoj poklic in začele bodo prejemati svojo stalno podporo ali pokojnino meseca novembra oziroma meseca decembra letošnjega leta. Saj cilj podpornega odseka je vprav ta, da ljudem, kateri so od starosti ali onemoglosti nesposobni dalje izvrševati svojo službo ali poklic, pomaga do mirnega življenja, katerega so si s svojim delom v polni meri zaslužili.

2. Prihodnje leto izpolnim peto leto odkar sem se vpisala v podporni odsek III. reda in rada bi vedela, kaj moram storiti, da začnem dobivati svojo stalno podporo ali pokojnino.

Ako ste od starosti ali onemoglosti nezmožna opravljati dalje svoj poklic ali svojo službo in ste že vsaj pet let vpisana v podporni odsek, tedaj imate povsem naravno pravico do stalne podpore ali pokojnine. Starost ali onemoglost ter vsaj petleten vpis in plačevanje prispevkov so nujni pogoji, da kdo začenja dobivati pokojnino, treba je le, da to sporočite Podpornemu odseku III. reda v Ljubljano, Marijin trg 4 in vrnete polico, katero ste prejela pri vpisu v podporni odsek. Uprava odseka Vam bo potem poslala posebno tiskovino, katero boste podpisala ter isto podpisano nam vrnila. Na tej tiskovini bo označeno, koliko ste vplačala v podporni odsek, koliko časa ste bila vpisana, vzrok, vsled katerega imate pravico dobivati stalno podporo ali pokojnino osebno ali po pošti, kakor boste sama hotela. Razumljivo je, da bo pokojnina tem večja, v čim višji razred ste se bila vpisala in tem višja, čim dalje časa je kdo v podporni odsek vpisan. Če bi kdo želel tozadevno še kakega pojasnila, lahko vpraša pismeno ali ustno.

PROF. ETBIN BOJC:

Dobrodelnost drugod

(Nadaljevanje.)

Rafaelova društva so po svojem namenu izrazito dobrodelna, saj imajo v duhovni in gmotni oskrbi izseljence različnih narodov. To organizacijo je ustanovil pred 60. leti nemški duhovnik L. Rethmann in neki trgovec iz Hamburga. Društvo je razpostavilo po vseh večjih pristaniških trgih svoje zastopnike (duhovnike in laike), ki so pomagali potnikom v gmotno-pravnem oziru, obenem pa jim nudili priliko za versko življenje. L. 1921 je ta organizacija dobila tudi lastno hišo s pomočjo Karitativne zveze, ki jo vodi zdaj škof Berning iz Osnabrücka. Po tem zgledu so se osnovala tudi inozemske Rafaelove družbe, tako l. 1883 v New Yorku, potem na Dunaju, v Belgiji, Ogrski, Italiji, Španiji, pri nas in drugod.

Bolničarstvo se je razvilo predvsem od 4. stoletja dalje. Bolnice so nosile imena raznih svetnikov. V srednjem veku so se celo redovi učili zdravilstva. — Norišnice pa so se razvile šele od 18. stoletja dalje z napredkom psihiatrije. — Zavodov za abnormalne pred stoletjem še skoraj ni bilo, ker ni bilo še sedanjih medicinskih in pedagoških izsledkov. Sem spadajo zavodi za gluhoneme, za slepce in za slabomiselné. Ti zadnji so danes zlasti razviti v Nemčiji, kjer je Pomožno šolstvo včlanjeno v Osnovnem šolstvu. V nemški Karitativni zvezi je od l. 1905 včlanjeno tudi »Društvo katoliških zavodov Nemčije za duhovno slabotne« ter od l. 1921 tudi »Društvo katoliških domov za pohabljenca«, kjer prednjačijo severe dežele.

Velikomestno življenje je skrb za n r a v n o preporoditev še povečalo. Sem spadajo zlasti razna skrbstvena društva za nezakonske matere in za jetnice, pa tudi tako zvaní t r e z n o s t n i p o k r e t i, ki imajo svoje izhodišče v Ameriki.

Dobrodelnost v Italiji in drugod.

V Italiji je bila karitas morda še najbolj zaščitená napram državni dobrodelnosti. Znan je škof sv. Antonin (1389—1459) ter sv. Lavrencij (1387—1455), frančiškani kakor sv. Bernardin Sienski in Bernhardin de Feltre ter še Katarina iz Genue. Nenavaden razcvit kaže itali-

janska karitas zlasti v 16. stoletju. Znani so iz te dobe: kardinal Karol Boromejski, Magnano in dr. Iz 18. stoletja pa Lud. Anton Muratori. V 19. stoletju so zlasti napredovala ženska karitativna društva. Tudi moramo omeniti G. B. Cottolenga (r. l. 1786), ki se je posvetil oskrbi bolnikov in pohablencev, posebej pa še Giovanniija don Bosca, znanega neprekosljivega mladinskega zaščitnika. Njegovo delo opisuje med številnimi drugimi Lama sledeče: Iz njegovega pokreta se je že razširilo po svetu 2937 ustanov (med temi 1246 moških, 1691 ženskih) v obliki otroških vrtcev, ljudskih, srednjih, strokovnih, poljedelskih in gospodinjskih šol, dalje konviktov, penzionatov, družinskih in ubožnih hiš, otroških zavetišč in večernih šol. — Končno naj omenim še delovanje Ludovika da Casoria (1814—84), škofa Scalabrinija (1839—1905), B. Longa in kardinala Morichinija, ki je opisal karitativno delo v Rimu.

V Avstriji je ob zatonu 19. stoletja deloval znani redemptorist Klement Hoffbauer (1751—1820), tudi Maria-Dvořak imenovan, ki se je zlasti žrtvoval za revne študente. Dalje je treba omeniti karitativno udejstvovanje žene zadnjega nemškega in prvega avstrijskega cesarja — Karolino Avgusto (1792—1870), ki je kot vdova zanjo izključno skrbela, dunajskega župana Lueggerja in škofa Hittmarja iz Linza, ki velja za pravega karitativnega apostola. Omeniti je treba še »Hčerke božje Ljubezni«, »Franciškanke Tretjega reda« in okrajne komiteje na II. kongresu l. 1903 v Gradcu, kjer se je ustanovila »Deželna zveza Katoliških dobrodelnih organizacij v Avstriji«.

V Švici moremo imenovati te-le delavce: Mayer, Geiser in Hungerbühler kot zgodovinarje dobrodelnosti, dalje Hirzel (1751—1817), že omenjeni Pestalozzi, ki je tu skrbel za šolsko izobrazbo in vzgojo revežev, Fellenberg in kapucin Th. Florentini.

Od Nizozemcev naj omenimo Christino Lichtenberg in W. Berus (v Amsterdamu).

V Holandiji zlasti delujejo frančiškanke.

Na Irskem je bila dobrodelnost skraja javna in privatna, šele pozneje tudi cerkvena. L. 1850 so tu delovale »Sestre sv. Družine«, l. 1851 »Revne sestre nazareške«, dalje »Male tovarišice Marije«, »Revne služabnice Matere božje«, ki so skrbele posebno za otroke: L. 1900 je bilo ustanovljeno žensko dobrodelno društvo (»Ladies of Charity«), ki je nekaka Elizabetna družba za oskrbo otrok in obiske revežev.

V Zedinjenih državah Amerike se poraja šele zadnjih 50 let močnejše katol. življenje. Zlasti dobro deluje tam privatna dobrodelnost za defektne in bolne ter otroško in mladinsko skrbstvo. Značilno je pri tem povdaranje poklicnih nastavljenecv. Vendar pa sega tu dobrodelnost katolikov več kot sto let nazaj (zlasti v Filadelfiji, Baltimoru in Bostonu, pozneje tudi v New Yorku, Chicagi, St. Luisu, Milwaukeee i. dr.). Vincencijeve konference in mladinsko-skrbstvene organizacije so dobro razvite. Posebno še skrbijo za zaščito deklet. Tudi samostanske dobrodelne organizacije se jačajo. A šele l. 1850 so pristopile k materni hiši v Parizu.

Tako smo si nekoliko ogledali stanje dobrodelnosti po nekaterih drugih državah. Seveda pa podana slika še ni izčrpna in popolna. Za nekatere kraje — tako zlasti za slovanske dežele —, kjer se dobrodelnost pričinja prav razvijati šele v povojnem času narodno-državne osvoboditve — nam manjkajo še točni podatki. Zadevno statistiko in podroben pregled dobrodelnosti v teh krajih nam bo možno podati šele v bližnji bodočnosti.

Dobrodelnost pri drugovercih.

Naj za prehod k opisu oziroma prikazu naših dobrodelnih organizacij na Slovenskem še kratko podam sliko karitativnega dejstvanja:

1. Pri protestantih. Tu je v 18. in 19. stoletju deloval tako zvani Notranji misijon (»Innere Mission«), čigar korenine tiče predvsem v pietizmu. Obstajale so nedeljske šole, gojila se je skrb za jetnike in otroke. Vplival je tu tudi humanitarni krog ob Pestalozziju. Zveza s cerkvijo je bila tačas najslabša. Šele l. 1920 se je osnovala »Centralna zveza za notranji misijon«, ki izdaja tudi svoje glasilo »Die innere Mission im evangelischen Deutschland«, ki se je razvilo iz l. 1844 izhajajočega lista »Fliegende Blätter aus dem Rauhen Hause«. — Čisto ločeno od tega »Notranjega misijona« se je osnovala tako zvana »Heilsarmee« po angleškem vzorcu (Salvation army), ki že skoro 70 let obstaja v Londonu (od l. 1877). Ustanovil jo je »general« Wil. Booth in njegova žena Katarina (oba rojena l. 1829, spreobrnjena k metodizmu l. 1844, poročena l. 1855). Skupaj sta delovala pri mladih deklicah, imenovanih »Halleluja-Mädchen«. Organizacijo sta uredila po vojaškem vzorcu z uniformo, zastavami, znaki in vojaškimi redovi. L. 1879 je izšla prva številka »Bojnega klica« (»War cry«). Širila se je po Veliki Britaniji, Kanadi, Skandinaviji in Avstraliji. L. 1886 se je vršil v Londonu mednarodni kongres, ki so mu sledili še kongresi l. 1894, 1904 in 1914. Socialno karitativno delo se je kazalo na posebnih socialnih kongresih (od l. 1911—1921). Booth je umrl l. 1912. Ta »armada« se je razširila tudi po Nemčiji, kjer je 6 divizij in nad 3000 »častnikov«. Goji posebno skrb za izgubljenice, zapuščene, deložirance in brezposelne, a tudi pijance, propalice, jetnike, bolnike in otroke. Darove zbirajo iz lastnih vrst od človeka do človeka in zaslužijo vse priznanje.

2. Pri Judih se je dobrodelnost — kot smo že početkoma omenili — že zgodaj razširila. Izgon je ni iztrebil. Vpeljali so navado, da sta dva moža tedensko pobirala, a pomoč, ki so ji morali prispevati vsi, so dobivali le zvesti Judje. 12. stoletje znači za judovsko karitas višek z »Majmonides«, ki razlikuje 8 stopenj podpore. Izmed teh je prvih 7 »defenzivnega« značaja, t. j. bedo le »lajša«, 8. pa je ofenzivnega značaja, t. j. pomaga se prizadetemu »na noge«, da si opomore in ustanovi lastno gospodarstvo, trgovino, obrt ali drugačno delovno zaposlitev. Razlikuje tudi štiri zaslužne stopnje: 1. najnižjo, ko neradi prispevajo ali pa sploh ne, 2. ki bi radi prispevali, pa nimajo, 3. ki miloščino naprosijo ali nezaprošeno podarijo brez preiskave osebnih razmer, 4. ki darujejo na skrivnem, ne da bi tisti, ki sprejme, zvedel za darovalčevo ime. Srednji vek je prinesel spremembo v bolnišnicah in dobrodelnih društvih. Tako obstaja »Deutsch-israelitische Gemeindebund«. Osnovale so se ustanove za delavstvo, za ostale otroke, bolnike, sirote in stare ljudi. Pred vojno so imeli okoli 200 izučениh sester. Obstaja še »Verband für jüdische Wohltätigkeitspflege« z 93. društvi v Berlinu ter istotam l. 1917 nastalo »Zentralwohlfahrtsstelle der deutschen Juden« (glasilo »Zedakah«). A tudi drugod se je razširila judovska dobrodelnost, tako: v New Yorku, Londonu in Parizu. V Londonu so karitas organizirali španski in portugalski Judje že v 18. stoletju. Edina judovska bolnišnica je v Franciji (ustanovil jo je Rotschild, kakor tudi za italijanske žide v Pabstinu). Za Jude v izseljenstvu obstaja »Hilfsverein deutscher Juden«. Najbolj razvito je otroško skrbstvo. O judovski dobrodelnosti na Angleškem in v Zed. državah posebej piše Henderson. (Dalje prih.)

Kronika III. reda

Zagradec, okr. Novo mesto; ust. 22. 8. 1916. **Voditelj**: Gnidovec Josip, župnik. **Odbor**: Lekan Ana, Boldin Ana, Jernejčič Angela, Papež Marija, Kuhelj Ivan, Hočevar Ivana, Struna Antonija. **Število članov**: moških 3, ženskih 104, v novicijatu 5. **Naročnikov Cvetja**: 8. **Delujoči odseki**: evharistični, bolniški, milijonski. **Okoliš skupščine**: 1300 duš.

Šmartin pri Kranju, okr. Škofja Loka; ust. 1907. **Voditelj**: Šarec Alojzij, župnik. **Odbor**: Tepina Franc, Šifrer Frančiška, Tepina Uršula, Dolenc Marija, Fajfar Helena, Gorjanc Marija. **Število članov**: moških 18, ženskih 167, v novicijatu 5. **Naročnikov Cvetja**: 48. **Okoliš skupščine**: 3600 duš.

Št. Vid nad Ljubljano, okr. Ljubljana, Marijino Oznanjenje; ust. 1906. **Voditelj**: Zabret Valentin, dekan in župnik. **Število članov**: ženskih 106. **Naročnikov Cvetja**: 38. **Okoliš skupščine**: 8000 duš.

Kapela pri Radencih, okr. Sv. Trojica v Slovenskih goricah; ust. 28. 9. 1930. **Voditelj**: Škofič Marko, župnik. **Odbor**: Koren Franc, Korošec Andrej, Fekonja Marija, Koren Barbara, Kriegar Alojzija, Topolnik Marija. **Število članov**: moških 8, ženskih 72. **Naročnikov Cvetja**: 10. **Okoliš skupščine**: 3200 duš.

Sv. Peter pri Mariboru, okr. Maribor, Bazilika Matere Milosti; ust. 14. 6. 1914. **Voditelj**: Tkavec Anton, župnik. **Odbor**: Maruško Ferdinand, Senčnik Klara, Kelbič Liza, Senčnik Julijana, Bračko Marija, Pavelc Marija, Hamer Lina, Gačnik Liza, Gornik Roza, Raušer Marija. **Število članov**: moških 14, ženskih 44, v novicijatu 5. **Naročnikov Cvetja**: 10. **Okoliš skupščine**: 2412 duš.

Stranje, okr. Kamnik; ust. 1920. **Voditelj**: Langerholz Janez, župnik. **Odbor**: Pavlin Lovro. **Število članov**: moških 2, ženskih 14. **Naročnikov Cvetja**: 2. **Okoliš skupščine**: 1320 duš.

Ig, okr. Ljubljana, Marijino Oznanjenje; ust. 1865. **Voditelj**: Klemenčič Janez, župnik. **Odbor**: Hitejc Marija. **Število članov**: moških 4, ženskih 83, v novicijatu 1. **Naročnikov Cvetja**: 16. **Okoliš skupščine**: 3750 duš.

Dobrava, okr. Brezje; ust. 16. maja 1915. **Voditelj**: Rogel Jožef, župnik. **Odbor**: Špendov Marijana, Pogačnik Frančiška. **Število članov**: moških 2, ženskih 12, v novicijatu 2. **Naročnikov Cvetja**: 7. **Okoliš skupščine**: 800 duš.

Nova Cerkev, okr. Celje; ust. 1892. **Voditelj**: Žagar Pavel, kanonik. **Odbor**: Senegačnik Marija. **Število članov**: moških 65, ženskih 232, v novicijatu 8. **Naročnikov Cvetja**: 47. **Okoliš skupščine**: 2934 duš.

Sevnica ob Savi, okr. Krško; ust. 1898. **Voditelj**: Doberšek Ivan, župnik. **Število članov**: moških 148, ženskih 290. **Naročnikov Cvetja**: 14. **Okoliš skupščine**: 4118 duš.

Blagor mrtvim, kateri umrjejo v Gospodu: **Zagradec**: Mencin Marija, Osvald Frančiška, Kisnar Marija, Košak Monika, Vidmar Marija. — **Šmartin pri Kranju**: Gros Antonija, Bajželj Jakob, Alič Marija, Tepina Marija, Vilfan Anton, Štirn Ana, Sušnik Marija, Bajželj Apolonija, Kuralt Lucija, Lužar Marija, Fabijan Frančiška. — **Št. Vid nad Ljubljano**: Gašperc Agata. — **Kapela pri Radencih**: Markovič Jakob. — **Zakaj njih dela gredo z njimi.** (Raz. 14, 13.)